

Öğretim Durumlarını Planlama



Doç. Dr. Ebru Kuşcu



Öğrenme hedefleri

1. Öğretim durumlarını oluşturan temel aşamaları açıklayabilme
2. Özellikleri tanımlanan öğrencilere, öğretim amaçlarını kazandırabilecek bir plan hazırlayabilme

Öğretim Durumlarını Planlama



Öğretim Durumlarını Planlama

- Bir öğretim amacının büyüklüğü ve niteliği ne olursa olsun, genelde öğretim 5 temel aşamadan oluşur

- A. Giriş
- B. Sunu
- C. Alıştırma
- D. Geri Bildirim
- E. Değerlendirme



Conditions of Learning (Öğretim Koşulları/Durumları, Gagne)

Dikkat Çekme

Dersin Hedeflerini Bildirme

Ön Bilgi Hatırlatması

Uyarıcı Materyal Sunumu

Rehberlik Etme

Davranışı Ortaya Çıkarma

Dönüt

Değerlendirme

Kalıcılık ve Transfer

ÖĞRETİM DURUMLARI

- Öğretim, öğrenenin içsel öğrenme süreçlerini desteklemek için tasarlanan dış durumların ayarlanmasıdır.

Dikkat Çekme

GAINING STUDENTS' ATTENTION

1

Öğrencilerinizin dikkatini nasıl çekeceksiniz?

öğrencinin uyarıcıyı algılamasını sağlamak için tetikte bulundurmalıdır

Dersin Hedeflerini Bildirme

HERE ARE

THE OBJECTIVES

2

Öğrencilerinizi öğrenme hedeflerinden nasıl haberdar edeceksiniz?

deyişle öğrenci, bu konuyu öğrendiğinde, neler yapabilecek; nerede nasıl işine yarayacak, gibisorular kafasında açıklığa kavuştuğunda öğrenmeye istek ve gereksinim duyar

PRIOR KNOWLEDGE

Öğrencilerinizin ön öğrenmelerini nasıl tanımlayacaksınız?

Örneğin; şahıs zamiri ve yüklem uyumunun incelendiği bir derste, ön koşul öğrenme olarak şahıs zamirlerinin neler olduğu hatırlatılarak konuya başlanabilir ve daha sonra şahıs zamirlerine uygun olarak fiile takılacak takıların neler olması gerektiği incelenebilir.

4

PRESENTING Stimulating MATERIAL

Maksimum kalıcılığı sağlamak için nasıl materyaller kullanacaksınız?

Öğrenilecek ürüne bağlı olarak sunulacak uyarıcılar da farklılık gösterebilir

Öğrenilecek ürüne bağlı olarak sunulacak uyarıcılar da farklılık gösterebilir.

- **sözel bilgi:** uyarıcı olarak konuyu içeren kitaplar, notlar, işitsel mesajlar kullanılabilir.
- **entelektüel beceriler :**kavram ya da ilkenin temsilcisi olan semboller, nesnelere, modeller, numuneler gerçek varlık ya da olaylar gösterilebilir.
- **bişsel strateji :**öğretmen stratejiyi adım adım kendisi uygulayarak da gösterebilir.
- **Motor beceriler:** temel hareketler ve kazandırılması hedeflenen davranışlar gösterilmelidir.
- **Tutumlar:** insan modelleri ve mesajları ileten ilgi çekici kahramanlar uyarıcı olarak kullanılabilir

Rehberlik Etme

GUIDING
and facilitating
LEARNING

5

Öğrenciye yol gösterme

TIME TO Perform

6

How do you draw out student performance?

Öğrencinin davranışı ortaya koymasını nasıl sağlarsın?

öğretim sırasında yapılması gereken dışsal etkinliklerden biri; öğrencinin öğrendiklerini göstermesinin istenmesidir.

Dönüt

FEEDBACK

Please

7

Geribildirimi nasıl vereceksiniz?

ASSESSMENT

8

Time

Anlaşıldığını nasıl değerlendireceksiniz?

ENHANCING RETENTION

9

- Öğrenilenlerin kalıcılığını ve transferini nasıl sağlayacaksınız?

1. Giriş etkinliklerini planlama

- Öğrencilerin dikkatini çekme
- Öğrencileri, derse karşı istekli hale getirme (güdüleme)
- Öğrenciler, hedeflerden haberdar etme
- Giriş davranışlarının saptanması
- Yeni ve eski öğrenmeler arasında ilişki kurulması



Giriş etkinliklerinde dikkat edilmesi gerekenler

- **Motivasyon:** Öğrencilerin dikkatini konuya ve kazandırılacak davranışlara nasıl çekecek ve bunu öğretim boyunca nasıl koruyacaksınız?
- **Hedefler:** Öğrencileri, dersin hedeflerinden nasıl haberdar edeceksiniz?



Giriş etkinliklerinde dikkat edilmesi gerekenler

- **Önkoşul Davranışlar:** Öğretime başlamak için gerekli ön koşul davranışları nasıl belirleyecek ve öğrencileriniz bu önkoşul davranışlara sahip değilse bunu nasıl çözeceksiniz?
- **Ön Bilgiler:** Öğrencilerin öncedensahip oldukları davranışlarla, yeni derste kazanacakları davranışları nasıl ilişkilendireceksiniz?



2. İçerik sunusunu planlama

1. Sık sık zet yapılmalıdır,

Her bilgi grubunun tamamlanmasından sonra önceki bilginin bir zeti verilmelidir.

2. Tekrar,

Özellikle önemli ve zor davranışlar sıkça tekrarlanmalıdır,

3. Kolaydan zora sıralama,

Somuttan soyuta, bilinenden bilinmeyene,

4. Genelleme yapma,

Davranışın farklı durumlarda nasıl kullanılabileceği gösterilmelidir,

5. Dikkatleri ekme

Özellikle önemli noktalara beklenmedik uyarıcılar sunarak öğrencilerin dikkatleri kilmelidir,



İçerik sunusu...

- İçerik öğrenci için anlamlı bir biçimde yapılandırılmalıdır.
- Öğrenciye öğrendiklerini uygulama fırsatları yaratılmalıdır.
- Aşırı bilgi yükünden kaçınılmalıdır.
(İnsanlar bir seferde maksimum 7 bilgi birimi öğrenebilirler.)
- Zaman
- Soru ve alıştırmalar yoluyla öğrenciler derse katılmalıdır.

3. Alıştırmaları Planlama

- Öğrencinin öğrenme sürecine aktif olarak katılmasını sağlar,
- Öğrencinin öğrenme eksiklik ve yanlışlıklarını görme ve düzeltmesine olanak tanır,
- Öğrenilenlerin hatırlanmasını kolaylaştırır,
- Öğrenilenlerin bellekte uzun süre tutulmasına yardım eder,



Uygulanmayan bir davranıř kolay unutulur!

4. Geri bildirim planlama

- Ne zaman doğru ne zaman yanlış yaptıklarını bilmesi, yanlışlarını düzeltmesine ve daha sonraki öğrenimlerinde daha dikkatli olmalarına yardım edecektir.
- Öğrenciler ne zaman doğru ve yanlış yaptıklarını bilmek isterler,
 - Geri bildirim düzeltici olmalıdır,
 - Belirgin olmalıdır,
 - Anında verilmelidir,
 - Pekiştirici olmalıdır.



5. Deęerlendirmeyi planlama

- Öğrencilerin giriş davranışları ölçülecek mi?
- Öğrencilere bir ön test uygulanacak mı? Ne zaman uygulanacak? Bu testte hangi davranışlar ölçülecek?
- Öğretim sırasında öğrenci davranışları ölçülecek mi? Ne zaman? Hangi davranışlar?
- Öğrencilere bir son test uygulanacak mı? Ne zaman uygulanacak?



YÖNTEM SEÇİMİ

- Bir çok yöntem birlikte kullanılabilir.
- Yöntem seçiminde
 - Kazandırılacak davranışlar,
 - Sınıftaki öğrenci sayısı,
 - Zaman,
 - Öğretim ortamı,
 - Araç-gereç durumu,
 - Öğretmenin yeterliliği ve tutumu



Anlatım Yöntemi

En çok kullanılan yöntem

- √ Sözel bilgi sunumunda
- √ Öğrenci sayısı fazla ise
- √ Süre az ise
- √ Önceki konu ile ilişkilendirmede
- √ Dersi özetleme

Sınırlılıkları

- Bireysel farklılıklar
- Öğrenciler aktif değil

Kullanım İlkeleri

- √ Resim, şekil, grafik gibi görsel materyaller
- √ Konuşma hızı, Cümleler açık, anlaşılır
- √ Ses tonu, jest, mimik, vs.
- √ Mantıksal sıra
- √ Sorular
- √ Örnek verilmeli

Soru-Cevap Yöntemi

➤ Öğrenciler açısından,

- ✓ Düşünme, konuşma ve yorum yapma alışkanlıkları kazandırır.

➤ Öğretmenler açısından,

- ✓ Örgütlenme, öğrencilerin öğrenme düzeylerini anlama,
- ✓ Öğrencilerin derse ve konuya karşı dikkat ve ilgilerini artırma,
- ✓ Öğrencilerin önceki öğrenmelerini pekiştirme

Kullanım İlkeleri

- ✓ Tutarlı, kolay, sorular hazırlanmalı
- ✓ Hep aynı öğrenci yanıtlamamalı
- ✓ Yetenek düzeylerine uygun
- ✓ Yanlış veya eksik → ipucu
- ✓ Tesadüfi sıra
- ✓ Zaman tanınmalı

Gösterip-Yaptırma Yöntemi

- Uygulama düzeyindeki bilişsel davranışlar
- Psikomotor beceriler

Kullanım İlkeleri

- ✓ İş ve işlem yaprakları
- ✓ Gösteri masası uygun yerde
- ✓ Önce öğretmen sonra öğrenci
- ✓ Aşamalı beceriler
- ✓ Yeterli zaman ve tekrarlama
- ✓ İş güvenliği, tedbir

Örnek Olay Yöntemi

- Bilişsel davranışlar, Kavrama
- Duyuşsal öğrenmeler

Kullanım İlkeleri

- ✓ Temel problem ve ayrıntılar tespit edilmeli
- ✓ Ön bilgiler → yazılı, film, dramatizasyon
- ✓ Tartışma soruları önceden hazırlanmalı
- ✓ Öneriler tahtaya yazılmalı
- ✓ Benzer olaylar

Grup Tartışması Yöntemi

- Öğrencilerin aktif katılımı sağlanmalıdır.

Kullanım İlkeleri

- ✓ Konu ve amaç saptanmalı
- ✓ Sorular belirlenmeli
- ✓ Araç ve teknikler belirlenmeli
- ✓ Fiziksel ortamın düzenlenmesi
- ✓ Özet ve değerlendirme

- **Beyin Fırtınası Öğretim Tekniđi**

- Tahtaya, kağıda not alınmalı
- Öğrenciler birbirini eleştirmemeli
- Çok fikir, daha çok fikir
- Fikirler: Benzerler – Açık olmayanlar – İlgisizler – Öncelik sırası

Rol Oynama Yöntemi

- Deneyim kazanma
- Hissetme
- Gerçek yaşam örnekleri

- Kullanım İlkeleri
 - Ortam
 - Roller
 - Oyuncular
 - Oynama ve değerlendirme

İki boyutlu görsel öğrenme ve öğretim araçları

- Bilgi sunma, saklama, hatırlamayı hızlandırma
- Biliş kuramcıları
- Yapıcı görüş
- Çoklu zeka
- Ön örgütleyiciler
- Bloom'un bilişsel alan aşamaları

İki boyutlu görsel araçların sınıflandırılması

DİYAGRAMLAR

- Vee D.
- Veen D.
- Scatterplot D.
- Diğer

SEMALAR

- Örgüt Ş.
- Akış Ş.
- Diğer

RESİMLER

- Çizilmiş R.
- Fotoğraf
- Karikatürle
- Posterler
- Afişler
- Diğer

HARİTALAR

- Bilgi H.
- Kavram H.
- Zihin H.
 - Bireysel Z.H.
 - Grup Z.H.
 - Nilüfer Çiçeği M.
 - Picasso M.
 - Sistem H.
 - Düşünce Kartları

TABLolar

- Normal T.
- Matris T.
- Diğer

AĞLAR

- Dil A.
- Tekrar Yazma A.
- Karşılaştırma
- Karakter A.
- Diğer

GRAFİKLER

- Pasta G.
- Çubuk ve Sütun G:
- Çizgi G.
- Resimli G.
- Diğer G.